

2023-05-25
KN2023/03208**Klimat- och näringslivsdepartementet**Adressater
Se bilaga 1

Uppdrag att ta fram en vägledning för bedömning av olägenheter för människors hälsa till följd av långvarig exponering av lågfrekventa magnetfält

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en vägledning för bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa på grund av långvarig exponering av lågfrekventa magnetfält från starkströmsledningar och tillhörande elnätansläggningar. Syftet med vägledningen är att bidra till en effektivare och tydligare prövning och prövningsprocess för nätkoncession och tillsyn enligt miljöbalken. Vägledningen ska främst rikta sig till tillsynsmyndigheter och tillståndsprövande myndigheter, men kommer även vara användbar för exempelvis elnätsföretag och berörda markägare.

Energimarknadsinspektionen och Strålsäkerhetsmyndigheten ska bistå Folkhälsomyndigheten med nödvändiga kunskapsunderlag inom ramen för uppdraget. Vid genomförandet av uppdraget ska Folkhälsomyndigheten vidare föra dialog med och inhämta kunskaper om och erfarenheter av åtgärder som kan vidtas för att minska exponering av lågfrekventa magnetfält, om hälsorisker och om prövningsprocessen för elledningar, från Affärsverket svenska kraftnät, Boverket, Energiföretagen Sverige samt andra berörda aktörer såsom forskningsinstitut och universitet.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 1 september 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet med kopia till Socialdepartementet).

För uppdraget får Folkhälsomyndigheten under 2023 använda 2 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 21 Energi

för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:8 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m., anslagsposten 1 Genomförande av elektrifieringsstrategin. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Statens energimyndighet senast den 1 december 2023. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Statens energimyndighet.

Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Klimatråtsutredningen gör i sitt slutbetänkande Rätt för klimatet (SOU 2022:21) bedömningen att frågan om magnetfält kommer att bli alltmer avgörande för hur snabbt och på vilket sätt elnätet kan byggas om eller byggas nytt. Elbehovet bedöms av regeringen komma att öka markant i Sverige de närmaste decennierna vilket kommer kräva en kraftig utbyggnad av både elproduktion och elnät. Det innebär att nätföretagen och prövningsmyndigheterna oftare kommer ställas inför frågor vilka skyddsåtgärder som är hälsomässigt motiverade och rimliga att vidta när en elledning ska uppföras.

Befintlig vägledning, såsom Strålsäkerhetsmyndighetens rapport 2012:69 Magnetfält i bostäder och Energimarknadsinspektionens information på sin webbplats, om hur hänsyn bör tas till magnetfält är allmänt hållna och baseras på äldre forskning och med ett perspektiv på samhällets behov av elektrifiering som inte motsvarar den kraftiga utbyggnad av elproduktion och elnätet som nu är aktuell. Regeringens bedömning är därför att det är motiverat att ta fram en vägledning som inkluderar även senare tillkommen forskning som kan användas vid prövningsprocessen för både byggnation av nytt, samt tillsyn av befintligt, elnät.

I Klimatråtsutredningens slutbetänkande föreslås Folkhälsomyndigheten få i uppdrag att ta fram en vägledning för bedömning av hälsorisker på grund av långvarig exponering av lågfrekventa magnetfält vid byggande av elledningar. Syftet är att minska osäkerheterna och effektivisera prövningsprocessen och tillsynen när det gäller hälsoeffekterna av sådana magnetfält. Vägledningen bedöms även kunna öka transparensen och förståelsen för tillståndsgivande myndigheters beslut vilket kan leda till färre överklaganden av beslut om

nätkoncession. Detta bör bidra till snabbare prövningsprocesser för nybyggnad, ombyggnad och tillsyn av elnät och elnätsanläggningar.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Linnéa Carlén

Kopia till

Socialdepartementet/FS

Finansdepartementet/BA och OFA

Arbetsmarknadsdepartementet/ARM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB och SPN

Affärsverket svenska kraftnät

Boverket

Energiföretagen Sverige

Klimat- och näringslivsdepartementet

Mottagare

Energimarknadsinspektionen, Box 155, 631 03 Eskilstuna

Folkhälsomyndigheten, 171 82 Solna

Strålsäkerhetsmyndigheten, 171 16 Stockholm